

USTEC·STES

Intersindical Alternativa de Catalunya (IAC)

www.sindicat.net

Franqueig
concertat
02/444

Número 506

Eina sindical Secretaria de la Dona

**Que les nostres
mans no siguin
les esclaves de
la pandèmia**

EDITORIAL 8M 2021

Aquest any, volem dedicar aquest editorial del 8M, dia Internacional de les dones, al col·lectiu docent. Especialment, a totes aquelles dones docents que, juntament amb el seu alumnat, han patit un confinament amb una conseqüent sobrecàrrega de feina a conseqüència de la pandèmia i de la crisi sanitària provocada per la COVID-19.

Dones docents que han vist agreujada la seva situació en el cas de tenir criatures al seu càrrec, ja que, segons una enquesta sobre els usos del temps i del confinament del Centre d'Estudis Superiors de Catalunya realitzada al maig del 2020, les responsabilitats escolars de les criatures durant el confinament recauen en més d'un 70% sobre les dones.

I respecte de l'alumnat, manifestar que ha viscut un gran canvi en el seu dia a dia, en moments on la socialització – sempre tan necessària – que afavoreixen els centres educatius, s'ha hagut de minimitzar.

El context de crisi resultat de la COVID 19 ha tingut una resposta excepcional a nivell global i això inclou al món educatiu on, la implementació de les classes no presencials en ensenyaments obligatoris ha suposat grans reptes per a docents i alumnat.

Dins el col·lectiu docent, les dones representen un 65% del professorat que ha estat treballant en primera línia durant un moment sanitari, econòmic i social excepcional de la pandèmia i que ha dedicat temps i forces més enllà dels que són propis de la seva professió per acompanyar al seu alumnat, no només des del punt de vista educatiu sinó també emocional. I, no només des del punt de vista professional sinó també familiar (atenció a tasques extraescolars, domèstiques, cures de familiars depenents....).

Per la seva part, el col·lectiu que representa l'alumnat, també ha fet un sobresforç a l'hora de desenvolupar les seves tasques educatives de manera no presencials, ocasionalment. Moments en els quals ha trobat a faltar, a més dels recursos econòmics necessaris, l'acompanyament directe i proper de professorat, companys i companyes.

Podem dir per tant, que la pandèmia ha canviat la quotidianitat de tots els col·lectius que participem del món educatiu: professorat, alumnat, PAS, personal de neteja, sindicalist@s ,...

Per a concloure, cal dir que, la crisi sanitària causada per la COVID19, ha afectat de manera desigual les diferents classes i grups socials existents. Desigualtats subsentades en un Sistema Capitalista i patriarcal que afavoreix la pèrdua de drets i empitjora les condicions de vida dels grups més vulnerables.

Aquest 8M acabem amb el virus de les desigualtats! (Diferències?)

Sovint la perspectiva patriarcal i androcèntrica de la història ha silenciado el paper cabdal de les dones en les grans vagues i revoltes que van permetre transformar les

condicions de vida durant els segles XIX i XX, gràcies a l'assoliment de millores laborals, socials i polítiques.

Malgrat que l'ideal burgès convertia la llar en l'epicentre de l'activitat femenina, el cert és que arran de la Revolució Industrial, la dona va anar incorporant-se al teixit productiu en resposta a les necessitats econòmiques que vivien les famílies de classes populars. Aquest fet, però, era vist com una decisió d'emergència que impedia a la dona d'ocupar-se de les seves principals obligacions com a mare i esposa i topava amb estereotips com el de "l'àngel de la llar".

A Catalunya el procés d'industrialització va ser liderat pel sector tèxtil, que paral·lelament era l'àmbit productiu amb més presència femenina, donat que la seva mà d'obra resultava molt més barata a l'empresari (durant el segle XIX i fins a començament del XX, el salari de les treballadores solia ser entre el 50% i el 60% inferior a la dels obrers). Així, l'any 1905 el 80,2% de les persones que treballaven al tèxtil a la ciutat de Barcelona eren dones i criatures.

Aquestes dades xoquen amb el fet que la dona tingués vetada la seva participació en els sindicats i fins i tot era vista com una amenaça per als seus companys obrers, com va quedar palès al I Congreso Obrero Español celebrat a Barcelona l'any 1870. Les dones no eren considerades éssers independents capaços de desenvolupar-se socialment, i menys políticament o cultural, i encara menys que tinguessin la capacitat i la decisió de rebel·lar-se.

Tot i aquesta visió esbiaixada de la realitat, l'any 1883 van ser jutjades i condemnades setze dones obreres per haver agredit unes treballadores que no van secundar la vaga de teixidores del poble del Carme (prop d'Igualada).

Arran d'aquests fets, Teresa Claramunt, juntament amb Gertrudis Frau i Federación López Montenegro, van crear l'any 1884 la Secció Vària de Treballadores Anarcocollectivistes de Sabadell, per donar suport organitzatiu a les teixidores del Carme. Aquesta primera secció sindical per i per a dones no admetia la tutela masculina.

Cinc anys més tard, el 1889, la mateixa Teresa Claramunt, Amàlia Domingo Soler i Ángeles López d'Ayala van constituir a Barcelona la Sociedad Autónoma de Mujeres, considerada la primera organització feminista de l'Estat. Aquesta organització entenia que l'alliberament de la dona o, com es denominava en aquella època, l'emancipació de les dones, només es produiria si l'encapçalaven elles mateixes i, per tant, veien imprescindible la creació d'un espai propi, tant físic com psicològic per desenvolupar l'autonomia necessària per al seu alliberament. Un espai autogestionat on l'intercanvi de coneixement i el suport mutu eren la base tant per cobrir necessitats bàsiques com per tenir un sostre, aprendre a llegir i a escriure (ja que l'índex d'analfabetisme era molt alt en general i, en particular, entre les dones, més del 80%), com per poder debatre sobre temes polítics, laborals i socials, a més de la necessitat de fomentar i expandir una cultura popular (de i per al poble).

L'any 1891, va crear també l'Agrupació de Treballadores de Barcelona, de curta durada, però de gran intensitat autoorganitzativa.

EDUCADORES SOCIAIS

Defensant les treballadores, defensem la vida

Han estat molts els mitjans que han posat damunt la taula el desgast emocional que ha provocat per a tothom la vivència d'aquest moment històric relacionat amb la pandèmia COVID19.

En diverses publicacions hem estat apuntant quines han estat les problemàtiques relacionades amb la manca de regularització del teletreball i els inconvenients que tot això ha provocat per a la conciliació de la vida familiar i laboral.

En aquest 8 de març ens hem volgut fixar i posar al punt de mira en una de les reflexions que ens han estat fent les treballadores del Departament d'Educació durant aquests mesos tant durs.

A banda de les pors, inquietuds i inseguretats individuals de les treballadores, una idea que solien expressar era la de la frustració que aquest col·lectiu sentia envers l'alumnat que per motius diversos estava derivat a serveis socials. D'una banda, per la frustració de no poder fer res davant la manca de recursos econòmics d'aquestes famílies, relacionades, per exemple, amb la famosa esclatxa digital. I d'altra banda per aquells infants o adolescents que estaven patint situacions dures a nivell familiar, de violència o famílies desestructurades, i que troben o poden trobar als centres escolars algunes hores d'estabilitat emocional.

Quins professionals van assumir aquest temps i aquesta responsabilitat d'estar a primera línia les estones que normalment destina als centres escolars aquest alumnat en aquestes circumstàncies?

Doncs ha estat responsabilitat de les professionals de serveis socials. Un col·lectiu que dedica la gran part de la seva tasca laboral a les cures. Feines, que, com les de docents, TEI's, TI's, etc., són altament feminitzades.

Per conèixer de primera mà aquest món i compartir aquest neguit i com ha estat la vivència durant aquests mesos per a aquestes companyes, hem entrevistat tres dones que estan a primera línia dels serveis socials, però en àmbits una mica diferents: són la Jéssica, la Nela i la Txell.

Ho hem vist interessant per poder endinsar-nos una mica en aquest món i poder entendre millor quin ha estat el paper d'aquestes professionals.

Tot i que treballen actualment en àmbits diferents dels mateixos serveis socials, totes les entrevistades han coincidit a l'hora de visibilitzar la manca d'atenció institucional envers aquest món. La major part dels projectes de l'àmbit de serveis socials estan subcontractats a fundacions, ONG's o empreses privades. Això fa que les condicions laborals no siguin adients. Pateixen la manca d'estabilitat, la poca remuneració i reconeixement de la feina...

La millor opció per gestionar els serveis socials passaria perquè la Generalitat de Catalunya comptés amb una plantilla de professionals fixa (que existeix, però no és ni molt menys la que fora necessària per abastir totes les necessitats) que depengués directament de la Generalitat. És a dir, un cos de treballadores de serveis socials propi, per tant, públic i generós en nombre d'efectius.

Durant la pandèmia COVID19

Des del primer moment que el govern decideix que és necessari un confinament total, amb l'estat d'alarma (recordem que va ser el mes de març del 2020) a Catalunya, estipula que els serveis socials són serveis essencials. La Jéssica, la Nela i la Txell, es podien desplaçar i sortir de les seves llars per anar a la feina.

Quina ha estat la vivència d'aquestes professionals?

La Jéssica fa 14 anys que treballa en l'àmbit de l'educació social.

Ha treballat la major part de la seva carrera laboral a l'àmbit de família i infància. Aquests darrers anys treballa als CRAE, que són els centres de menors no acompanyats amb infants i adolescents de diferents edats.

Ens explica que la pandèmia la va trobar treballant a un CRAE no mixt de Barcelona amb nois de 15 a 18 anys.

La Jéssica ens comenta que un dels inconvenients d'aquest tipus de centre, però també dels serveis socials en general, és que estan pensats des de la perspectiva de com era la societat fa 30 o 40 anys. Si bé als anys 70 la major part d'adolescents, als tutors dels quals se'ls retirava la guarda legal i custòdia, temporal o permanentment, solien ser adolescents víctimes de violència o víctimes de la negligència dels seus tutors legals, actualment les casuístiques s'han diversificat considerablement. Una de les situacions que s'està donant més i que provoca aquesta retirada és l'increment de situacions de violència que es donen per part dels adolescents cap als seus tutors legals.

Durant el confinament total a les llars i als CRAE, hi va haver un augment considerable d'aquestes situacions de violència.

La Jéssica ens explica que una de les tasques més difícils ha estat precisament la d'explicar a aquests adolescents que no podien sortir de la residència: "Ha estat molt difícil retenir adolescents amb addiccions i/o consumidors".

"Les situacions de violència s'han agreujat (violència verbal però també física). El fet que no poguessin anar als centres escolars ha comportat tot una sèrie de pèrdua de rutines i hàbits per a ells que no els beneficia gens", afirma la Jéssica. "Les escoles i els IES fan de contenidors emocionals moltes vegades i per a ells ha estat molt difícil perdre el contacte amb els seus amics i entorn emocional més proper, que solen ser els companys dels centres educatius, no tant els del centre residencial". En aquesta edat és molt important la relació amb els altres. Per als adults també, però els adolescents no tenen tantes eines per a abordar aquestes situacions límit. "Hem tingut diversos casos d'escapoliment", diu la Jéssica.

Pel que fa a la jornada laboral, la Generalitat va haver de dissenyar improvisadament un protocol d'actuació, tal i com va fer amb altres àmbits. A les treballadores dels CRAE se'ls va proposar de confinar-se durant 10 dies seguits, creant així cicles de confinament. Davant aquesta mesura la Jéssica deia "ja et pots imaginar el que va representar això per a les companyes que tenen persones a càrrec. En qüestions de conciliació ha estat un desastre, és clar".

La Jéssica acaba l'entrevista amb una afirmació: "El sistema de protecció del menor està totalment desfasat. La vida va molt més de pressa que no pas l'Administració".

Passar per diferents àmbits de l'educació social i acabar treballant als centres educatius com a educadora.

La Txell fa uns 13 anys que fa d'educadora social (amb algunes parades dedicades a la criança).

Respecte a la formació inicial, també apunta que "la formació inicial és molt fluixa, no et prepara emocionalment per a tot allò que et trobaràs". "Els serveis socials d'atenció primària són un àmbit de treball molt dur", diu. "Quan un centre educatiu es posa en contacte amb serveis socials, i tu assumeixes aquell cas, ets conscient que tu ets la darrera porta a la qual pots trucar".

Durant la pandèmia COVID 19, la frustració ha augmentat perquè les situacions s'han radicalitzat. Posem per exemple la retirada de menors.

Hem de tenir en compte que és molt difícil que hi hagi una retirada d'un menor. En circumstàncies normals, fora de pandèmia, ja es troben amb casos que s'hauria de fer una retirada del menor perquè hi ha proves clares que està vivint una situació de violència determinada, però aquesta retirada no es pot dur a terme perquè el sistema no pot recollir més casos. No hi ha lloc als centres de menors per acollir aquestes criatures. "Així doncs, saber que durant tots aquests mesos de tancament total, aquests infants no tenien cap "salvavides" com l'escola, els caus, espais, centres oberts, era molt dur", diu la Txell.

Les educadores socials havien de realitzar la seva tasca via telefònica i al cap d'unes setmanes van aconseguir fer-la mitjançant vídeo-trucades.

Tot i això, la Txell durant aquests mesos havia iniciat un altre camí laboral. Esgotada de la duresa de l'atenció directa, va apuntar-se a la borsa d'educació de TIS, feina que va fer el darrer trimestre del curs. Durant l'estiu passat va presentar-se a una entrevista per treballar al programa "Pla de millora d'oportunitats educatives" (PMOE) i des de l'1 de setembre, doncs, la Txell treballa a un centre educatiu de primària desenvolupant aquesta feina. "És bàsic que es consolidi aquesta figura als centres educatius. De fet, hi hauria de ser a tots els centres educatius i en plantilla". El programa PMOE s'ha dissenyat per a un any i per ajudar a alguns centres durant aquesta situació.

En aquests moments, la Txell treballa amb el claustre d'aquest centre per millorar la convivència de la comunitat educativa.

Durant la pandèmia, doncs, la Txell ha estat desenvolupant feines en centres educatius. De TIS en un municipi petit i d'Educadora social en un de més gran. El que ella destaca és que ha vist una diferència abismal en el tractament dels recursos entre un municipi gran (capital de comarca de 40.000 habitants) i un municipi petit (2.000 habitants): “Durant el tancament total, fent de TIS, vaig viure el que és treballar des d'un ajuntament petit. La implicació va ser total per part dels responsables polítics. Això, probablement respon al fet que el teixit social d'un municipi petit és molt diferent al d'una ciutat gran. Les persones deixen de ser números. Tothom es coneix i això, en aquest cas, va afavorir la mobilització durant la pandèmia. No vol dir que aquest model sigui el comú a tots els municipis petits, perquè evidentment depèn molt de la voluntat política dels governants, però la casuística dels municipis petits pot afavorir aquesta fluïdesa d'acció en aquestes circumstàncies”.

La Txell diu: “Jo agraeixo que aquesta situació no m'hagi trobat treballant en espais residencials. La gent que ha estat a residencials ha patit molt”.

Acaba l'entrevista posant en valor aquesta tasca que ha pogut realitzar als centres educatius: “Tots els professionals veiem, tant docents, com personal laboral, etc., que és molt difícil fer avançar acadèmicament un alumne si no té una estabilitat emocional. I això passa per treballar directament amb les famílies”. Arribem a la conclusió que el model de centre educatiu seria molt més eficient si pogués incloure a la seva plantilla professionals que es dediquessin a desenvolupar aquesta tasca específica d'acompanyament, tant de l'alumnat com de les famílies.

És una llàstima que hagi hagut de ser una pandèmia la qui hagi fet crear aquesta figura als centres educatius, però esperem aconseguir que quedi fixada almenys als centres on ja hi és.

I durant el confinament l'atenció primària de repartiment d'aliments es va prioritzar en detriment de la resta de serveis.

La Nela és educadora social des de fa 12 d'anys. També ha treballat a àmbits molt diferents.

Ella fa una tasca directa en l'àmbit socioeducatiu en aquests moments. Està amb infants derivats des de serveis socials i treballa també amb algunes famílies.

Durant l'estat d'alarma, dins els serveis socials es van prioritzar els centres d'aliments. “Vam haver d'abandonar tots els projectes, la sensació de transitar la ciutat buida era molt estranya”, diu la Nela.

No va ser fins a Setmana santa del 2020 que la situació s'estabilitzà una mica. Les usuàries van aprendre a fer servir les vídeo conferències, però també van tenir molts problemes perquè moltes no tenien el material necessari per poder-se connectar. Des de manca de dispositius fins a la manca de recursos per pagar una connexió a internet.

Amb les famílies que van aconseguir connectar, se'ls feia un acompanyament i molt sovint sortia el tema de la por: “Hem viscut en una muntanya russa emocional bestial. Des de moments d'optimisme perquè la cosa

semblava que millorava, fins a moments de desesperació molt potent”.

“En aquests moments hem pogut reprendre els projectes perquè hi ha hagut ajudes econòmiques a les famílies i això ha fet que la demanda del centre d'aliments hagi disminuït però és molt evident que quan s'acabin les ajudes (en el cas que això passi), hi tornarà a haver un boom de demanda”.

La Nela posa en relleu que sempre la resposta de les famílies amb les quals treballa, el paper de les dones és bàsic: “Sempre som les dones que acabem assumint la responsabilitat de cura de les criatures. A les xerrades, als tallers, sovint tenim 95% d'assistència de dones”. Durant la pandèmia també han estat les dones les que s'han mirat de responsabilitzar de la relació amb nosaltres.

Aquesta informació lliga absolutament amb la dada que aportàvem a la nostra editorial. Les dones, durant aquest període de pandèmia hem assumit majoritàriament aquest acompanyament acadèmic i d'altres a aquest tipus d'infants, que normalment es fa des del centre educatiu o servei educatiu.

Per concloure

És evident que, com a col·lectiu de treballadores, les educadores socials han estat una de les més afectades per la crisi COVID19. Fer atenció directa a les persones que estan en les situacions més difícils en tots els sentits, és una tasca molt dura que no s'aprèn a una carrera de 4 anys. Les tres entrevistades afirmen que a banda de la formació inicial, el grau o diplomatura d'Educació Social, durant la seva carrera professional ha estat imprescindible formar-se en altres àmbits terapèutics per obtenir més eines que les ajudessin a afrontar la duresa de les situacions emocionals que es troben a diari. “Per no endur-se'n motxilles a casa”. Totes han fet servir aquesta metàfora.

El plantejament polític de com han de ser els serveis socials a Catalunya està orientat a donar poc valor a aquesta tasca. La major part d'educadores socials, si es volen dedicar a aquesta feina, han de renunciar a l'estabilitat laboral. Treballen per projectes de curta durada, que depenen absolutament de partides pressupostàries. Quan la partida s'acaba, s'acaba el projecte amb totes les conseqüències que això té per a les persones que n'hagin pogut sortir beneficiades.

La tasca que han desenvolupat aquestes professionals durant aquests mesos de pandèmia ha tingut un alt component de compromís. Totes les dones entrevistades expliciten que és un denominador comú de les persones que treballen en aquest àmbit: creuen en la seva feina i hi disposen tot el que calgui per poder tirar-la endavant.

Els serveis socials estan absolutament saturats i la perspectiva de futur no és bona si no hi ha una intenció política clara per revertir aquesta situació, que passa per la inversió de recursos i una gestió pública dels mateixos.

Aquest breu article vol posar també al centre d'atenció en aquestes professionals que, al costat de les sanitàries i les docents, han estat atenent la infància i l'adolescència durant aquests mesos tant durs.

FITXA D'ACTIVITAT

TÍTOL DE L'ACTIVITAT: SÓC ÚNIC "L'AUTOESTIMA ÉS LA CLAU DE LA LLIBERTAT"

Edat: 4 i 5 anys Durada: Es poden dur a terme diverses sessions al llarg del trimestre.

CONTEXTUALITZACIÓ: Partim de la idea que el confinament a casa dels nostres infants ha provocat un impacte emocional tant a les nenes i nens com a les seves famílies. La situació actual ens ha obligat a estar un temps allunyats els uns dels altres i per tant en el moment de retrobament caldrà sobretot fer un treball d'acolliment, acompanyar-los i estar atent a les seves necessitats. Amb tot això, tenint en compte que cada infant és únic i especial aquest recull d'activitats ens poden ser útils per una banda enfortir la seva autoestima i alhora sentir-se part de la tribu.

JUSTIFICACIÓ: La imatge que tenim de nosaltres mateixos contribueix a la construcció de l'autoestima. Cal conèixer les nostres capacitats, però també les nostres limitacions i cal aprendre a acceptar-les i valorar-les. Com ens veuen els altres, què s'espera de nosaltres, com es senten els altres amb nosaltres i també com ens veiem, i què esperem de nosaltres mateixos i com ens sentim, són un conjunt d'aspectes que formen part de la construcció de la nostra imatge.

Objectius d'aprenentatge:

- Expressar les pròpies qualitats
- Utilitzar el vocabulari treballat de forma adequada
- Valorar els aspectes positius de les companyes i companys
- Escoltar activament el conte
- Ser capaç de dibuixar una figura humana
- Respectar les pròpies produccions i les dels altres.

Àrees implicades:

Descoberta d'un mateix i dels altres
Comunicació i llenguatges

Continguts	Capacitats									Criteris d'avaluació
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
- Acceptació positiva de les pròpies característiques, tant capacitats com limitacions		x								1. Ser capaç d'expressar una qualitat pròpia.
- Adquisició progressiva del vocabulari referit a les emocions.					x					2. Utilitzar el vocabulari adequat al context.
- Exploració, acceptació i respecte dels trets característics dels altres.								x		3. Valorar algun aspecte positiu de les companyes i companys.
- Escolta i comprensió de contes com a font de plaer i d'aprenentatge.						x				4. Escoltar activament el conte.
- Experimentació amb tècniques plàstiques bàsiques: el dibuix .					x					5. Dibuixar una figura humana.
- Iniciació als usos socials de la lectura i l'escriptura.					x					6. Començar a relacionar el so amb la grafia corresponent.
- Ús i valoració progressiva de la llengua oral per comunicar idees i sentiments.								x		7. Participar a les converses
- Participació en les converses.										
- Respecte de les produccions orals, gràfiques i escrites pròpies i dels altres.									x	8. Respectar les pròpies produccions i les dels altres.

DESCRIPCIÓ DE LES ACTIVITATS I DESENVOLUPAMENT:

- Asseguts a la rotllana, a l'hora de fer el bon dia, la mestra ensenyarà als infants el conte "El gran llibre dels super poders" i explicarà que a partir d'ara, cada matí, en llegirem un. Quan l'haguem llegit el comentarem amb els infants. (Es pot anar llegint entre 2-3 setmanes)

- Disposarem de dues bossetes. En una hi haurà els noms de tots els infants del grup. L'altra, en començar estarà buida i hi anirem posant el nom dels qui ja hagin estat el protagonista del dia. La primera vegada que fem l'activitat la mestra extraurà un nom de la bossa i anunciarà que aquella persona serà la protagonista del dia. A part dels càrrecs que hi ha a la classe, que han de continuar funcionant com sempre, el protagonista tindrà un paper més destacat, ajudant, repartint, triant una cançó, un conte... en un moment que sembli adequat, aquest nen/a es posarà davant de la classe i anirà rebent compliments dels seus companys/es. Els nens i les nenes li faran un compliment i la persona protagonista anirà donant la paraula i les gràcies. Quan tots els companys/es hagin fet el seu compliment la mestra també dirà el seu i el mateix protagonista se'n dedicarà un en veu alta. La mestra pot apuntar els compliments que es fan i després el nen/a s'ho pot emportar a casa.

- Asseguts a la rotllana la mestra explicarà el conte "Així és el meu cor". Quan acabem comentarem el conte, fent èmfasi en els diferents sentiments i relacionant-los amb les experiències de les pròpies criatures.

- Ens col·locarem tots/es drets formant una rotllana. Ens fixarem en les característiques físiques bàsiques de cadascun de nosaltres, en allò que ens diferencia: el color dels cabells, dels ulls, el nas, ... Després cada infant tindrà un full on haurà d'enganxar la seva foto i omplir els espais buits: Em dic i vaig a la classe de Tinc anys. El meu cabell és de color i els meus ulls són

- Dins d'una capsula ben bonica la mestra hi enganxarà un mirall. Estarem asseguts en rotllana i la mestra els mostrarà la capsula tancada. La mestra dirà: "ara us ensenyaré la cara d'una persona i heu de dir coses d'ella" per exemple: com és, quines coses li agraden, a què li agrada jugar, amb qui,... i anirà passant i obrint la capsula davant de cada infant. Al finalitzar comentarem com ens hem sentit.

- Asseguts tots i totes a la rotllana iniciarem una conversa sota les preguntes: ens agrada que ens diguin paraules boniques? I nosaltres, ens diem les coses que fem bé? D'aquesta manera farem adonar als nens i les nenes que podem dir coses boniques dels altres sobre: l'aparença (m'agraden els teus cabells), coses que fem (dibuixes molt bé), la manera de ser (ets molt rialler), el comportament (ajudes als amics),... Com que estarem asseguts en rotllana ens anirem passant una pilota i quan la tinguem haurem de dir una cosa bonica a un dels dos infants que tenim al costat. Si veiem que aquesta activitat engresca els infants podem fer 2 voltes de pilota a la rotllana.

- Seguint amb el tema ens posarem en rotllana i la mestra tirarà la pilota a un nen/a, immediatament els dos infants del costat hauran de dir una qualitat positiva d'aquell infant. Aleshores ell tirarà la pilota a un altre nen/a i així successivament.

- Asseguts a la rotllana comentarem el conte "El gran llibre dels super poders" i demanarem als infants que cada un digui quin creu que és el seu super poder. Aleshores seurem a les cadires i cadascú es dibuixarà a ell caracteritzat amb el super poder. La mestra anotarà al full, al peu del dibuix, el super poder que digui el nen/a i el motiu pel qual l'ha escollit.

- Seurem a les cadires, en semicercle davant de la pissarra, i la mestra preguntarà als infants si creuen que són iguals ara que quan eren nadons. Aleshores, partint de les semblances i diferència, farem incís en aquelles coses que de petits no podríem fer i ara sí. A mesura que vagin sortint en farem un llistat a la pissarra. La idea és afavorir la conscienciació de les capacitats que tenen les nenes i nens. També es pot acabar la conversa pensant en què no podem fer ara i què creiem que podrem fer quan siguem més grans.

- Asseguts a les cadires demanarem a cada infant que faci el seu autoretrat i que escrigui a sota 3 qualitats seves.

- A la rotllana la mestra mostrarà un per un l'autoretrat i en llegirà les qualitats. Entre tots i totes haurem d'endevinar de qui és el dibuix i perquè ho pensem.

Agrupament: gran grup

Recursos:

- Conte: "El gran llibre dels super poders", de Susanna Isern. Editorial Flamboyant.
- Bossa

- Conte: "Així és el meu cor", de Jo Witek. Editorial Brúixola
- Capsula amb mirall
- Pilota
- Fulls gruixuts, retolador permanent i aquarel·les.

FITXA D'ACTIVITAT

TÍTOL DE L'ACTIVITAT: El meu tresor

Edat: 6 A 8 ANYS Durada: 4 sessions de 45 minuts

OBJECTIUS D'APRENTATGE

Consciència emocional
Expressar emocions
Representar emocions
Desenvolupar habilitats en les noves tecnologies

CONTEXTUALITZACIÓ

Partim de que els nostres alumnes estan o poden estar confinats. El confinament pot provocar diferents tipus d'emocions que es bo saber reconèixer, afegint la necessitat de poder estar amb el grup d'iguals.

DESCRIPCIÓ DE L'ACTIVITAT I DESENVOLUPAMENT

Sessió 1

En aquesta sessió s'explica als infants el treball previ que han de fer, consisteix en preparar una maleta, una caixa o qualsevol lloc on guardar diferents tresors.

Els infants, amb l'ajuda de les seves famílies hauran de buscar i escollir objectes significatius que hauran d'introduir dins la maleta pensant perquè han estat escollits. Pensar en les emocions que els hi proporciona (Hi ha un treball previ sobre les emocions).

Ens aquesta sessió la mestra mostra el seu tresor, 3 objectes significatius i explica als alumnes perquè ho són, com la fan sentir, quins records li porten. Fa de model de com els infants hauran de fer l'activitat.

Aquesta sessió s'anirà succeint en 4 sessions.

En aquesta sessió seran els alumnes qui obriran la seva maleta, el seu tresor, la mostraran a través de la pantalla i explicaran amb l'ajuda de la mestra perquè els han escollit, quins sentiments i records els porta cada un d'ells.

Al finalitzar cada una de les exposicions els alumnes amb emoticonos, faran saber als seus companys que els ha semblat.

COMPETÈNCIES BÀSIQUES

Àmbit lingüístic / dimensió comunicació oral
competència 3
Àmbit digitals / dimensió comunicació interper-
sonal i col·laboració, competència 8
Àmbit d'educació en Valors/ dimensió interper-
sonal competència 4

AGRUPAMENT

Els agrupament són amb el grup classe 15 alumnes/ aula. Dins del grup d'aula farem grups de participació més activa de 5 alumnes

RECURSOS MATERIALS I ESPAIALS

**Hauran de disposar d'un ordinador.
Material recollit pels propis infants.**

ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

Reducció número d'objectes.

CRITERIS D'AVUACIÓ

**Graella d'observació amb diferents ítems
Avaluació grupal
Autoavaluació**

FITXA D'ACTIVITAT

TÍTOL DE L'ACTIVITAT: Benvinguts/des post confinament. L'afrontem de la millor manera

Edat: 4t (CM) Durada: 3 sessions

Títol de l'activitat	Benvinguts/des post confinament. L'afrontem de la millor manera	Àrees que afecta	Educació Física/Educació en Valors
Objectiu	-desenvolupar autoconfiança sobre les debilitats i problemes sorgits en el confinament -aprendre a navegar en les fonts de tensió i aprendre a obtenir millor sintonia -saber trobar la part positiva dels problemes i motivar a l'alumnat en la resolució de conflictes	Sessió/ns	3 sessions d'una hora
Nivell	4t (CM)	Organització de l'alumnat	En gran grup i en petits grups

Descripció de la sessió 1

Donarem la benvinguda al grup després del confinament. Ens desplaçarem a l'aula de psicomotricitat. Hi haurem portat una cadira per cada ú. Les posarem en rotllana i cada ú dirà una reflexió sobre el confinament (i qui la vulgui transmetre al grup aixecat a la cadira un per un i resoldrem els dubtes sorgits de com s'han sentit.

Després els farem algunes preguntes i si creuen que és veritat s'han de posar drets damunt la cadira i sinó quedar-se assentats. Les preguntes són tipus:

- si haviem viscut una pandèmia similar o els sona com aquesta a nivell mundial
- si les mesures de prevenció de la COVID-19 són necessàries
- si han canviat les normes de convivència
- si l'ús de la mascareta i la distància de seguretat és necessari

Després sobre aquesta última premisa del distanciament social. La idea és que haurem d'idear jocs d'educació física en els quals es pugui mantenir la distància entre nosaltres.

Amb grups de 4 han de pensar un joc d'aquestes característiques i exposar-lo al grup. Després mostraran si els ha resultat fàcil o difícil. Així ho faran tots els grups i el docent també n'exposarà per a posar en pràctica i completar la sessió.

Als estiraments de la tornada a la calma de la sessió expresarem mímicament com ens fa sentir conviure amb el coronavirus. Qui vulgui de forma voluntària i els demés ho han d'endevinar. Abans de tornar a classe ens rentarem bé les mans.

Descripció de la sessió 2

En l'aula de classe, en una sessió d'una hora, es tractarà de triar un racó per a penjar-hi un mural. I elaborarem amb l'ajuda de tots/es els alumnes. I és la importància de protegir-nos i mantenir una higiene de mans per a una protecció. I en un apartat del mural i afegirem recursos que ens poden ser útils per una millor higiene i seguretat davant del covid.

Per trencar el "gel" podríem començar la sessió amb un qüestionari individual preparat per a cada ú dels alumnes:

Et rentes les mans

- al sortir de casa
- al arribar a l'escola
- abans d'esmorzar
- després
- abans d'esmorzar
- després
- entre classe i classe
- quan ens toquem els ulls, boca i nas

Podem reflexionar sobre les respostes i ens hem de preocupar si no hi ha casi mai o algunes vegades. Valorar les nostres respostes i saber si prenem les suficients mesures

Aquest qüestionari ens servirà a la hora de fer el mural amb coses que ens costen i no tenim hàbits higiènics i reformularem recursos.

També farem responsables de grups del kit anticovid. Aquests responsables de grup reduït aniran canviant al llarg del curs. I seran els responsables d'anar apuntat en una graella les conductes inapropiades o sinó es renten les mans o no porten bé la mascareta.

Podrem fer una dinàmica de joc grupal a aula psico relacionada amb l'activitat i la higiene.

3ª sessió

En una última sessió de tancament
Al cap de dues setmanes

Juntament amb les conclusions del que hem anat fent. Acabarem de veure que és el que funciona i que és el que no amb les noves mesures anticovid i que hem d'aplicar també a l'escola. I si volem afegir recursos al moral que ens puguin ajudar o si la gent individualment vol compartir alguna situació viscuda i relacionada amb el que estem tractant

Després en petit grup tindran unes fitxes fetes pel docent que hauran d'exposar al grup i com ho resoldrien:

- Tipus algun alumne que no vol seguir les mesures
- O algun nen o nena que li està fent moobing a algun alumne

Varis situacions a resoldre sota la supervisió del/la docent

FITXA D'ACTIVITAT

TÍTOL DE L'ACTIVITAT: Què hem après durant el confinament?

Edat: Cicle superior Durada: 2 sessions d'1 hora

Títol de l'activitat	QUÈ HEM APRÈS DURANT EL CONFINAMENT?	Àrees que afecta	- Educació en valors - Llengua catalana
Objectiu	-Adquirir habilitats per mantenir i millorar el clima de convivència. -Tenir consciència del valor del treball individual i col·lectiu i desenvolupar hàbits d'esforç i treball. -Conèixer i utilitzar de manera apropiada la llengua catalana.	Sessió/ns: 2 d'una hora	2 sessions d'1 hora
Nivell	CS	Organització de l'alumnat	Gran grup, per parelles i individual

Descripció de la sessió 1

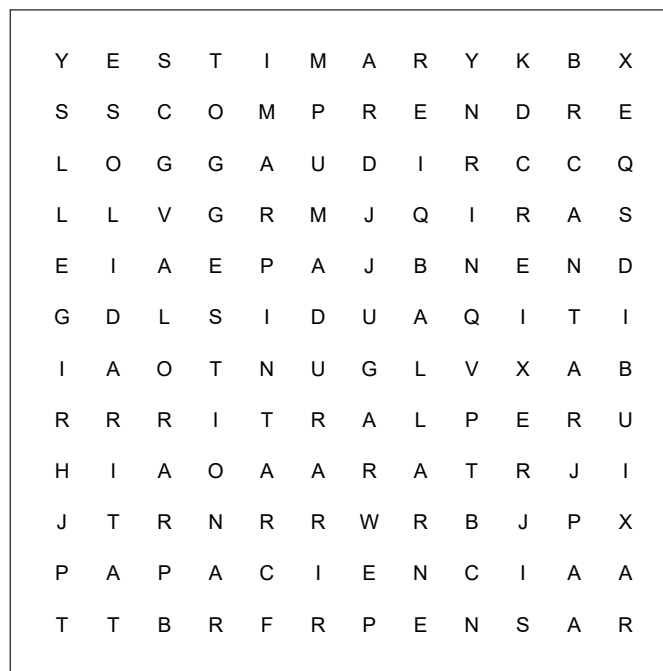
Es planteja l'activitat en una sessió de tutoria amb el grup-classe. Es farà una prèvia amb una pluja d'idees que podem apuntar a la pissarra per respondre a la pregunta de l'activitat. Parlarem en gran grup sobre el que ha après cadascú en confinament i després per parelles o individualment realitzarem l'activitat de la sopa de lletres.

Descripció de la sessió 2

A la classe de llengua catalana fer un escrit agafant les accions de la sopa de lletres que correspongui al que han après en confinament.

Els textos acabats es poden exposar al passadís amb el títol de l'activitat.

Que hem après confinats?

www.educima.com

ballar	cantar
comprendre	creixer
dibuixar	estimar
gaudir	gestionar
jugar	llegir
madurar	paciència
pensar	pintar
solidaritat	valorar

FITXA D'ACTIVITAT

TÍTOL DE L'ACTIVITAT: La ruleta de les emocions

Nivell: Cicle Formatiu de Grau Mitjà **Durada:** 1 hora

Objectius d'aprenentatge:

- Augmentar el nostre benestar i incrementar les nostres emocions positives a través de l'expressió de sentiments i l'escolta activa.
- Oferir suport i acompanyament entre els membres del grup

DESCRIPCIÓ DE LES ACTIVITATS I DESENVOLUPAMENT:

La pandèmia i el confinament són dues situacions excepcionals que mai hem viscut i que ens generen moltes emocions de vegades difícils de gestionar. És moment per a treballar altres aprenentatges que normalment no fem a l'aula. Podem fer una feina de reflexió amb el nostre alumnat per saber com ho estan vivint, com es senten, quin és el seu estat d'ànim, com ho estan gestionant i com els podem ajudar.

Ronda de distensió:

“Jo sempre, sempre,…”

Es tracta de fer anar la ruleta i el nom que surti a de dir una cosa que sempre, sempre fa. La idea és crear un ambient de distensió i confiança.

(En aquest enllaç trobareu la ruleta amb els noms, teniu la possibilitat de ficar els de la vostra tutoria)

<https://wheelofnames.com/es/mud-5qp>

Ronda del tema: En temps de confinament.

En aquesta ronda ja entrem amb el tema en qüestió. En aquest enllaç trobareu la ruleta amb les possibles preguntes.

Podeu utilitzar directament aquesta i que contesti qui vulgui o podeu primer utilitzar la primera amb els noms i després aquesta amb la pregunta.

<https://wheelofnames.com/krq-q5p>

Ronda de tancament:

<https://wheelofnames.com/es/n9r-qz4>

Agrupament: Tot el grup

Objectius d'aprenentatge:

- Augmentar el nostre benestar i incrementar les nostres emocions positives a través de l'expressió de sentiments i l'escolta activa.
- Oferir suport i acompanyament entre els membres del grup

Criteris d'avaluació:

PAUTA D'AVALUACIÓ

Objectius	Ítems d'avaluació	Escala de valoració		
		Molt	Poc	Gens
1. Augmentar el nostre benestar i incrementar les nostres emocions positives a través de l'expressió de sentiments i l'escolta activa.	1.1. Participació			
	1.2. Iniciativa a l'hora d'expressar el seu estat d'ànim, les seves necessitats,...			
	1.3. Mostra d'escolta activa.			
2. Oferir suport i acompanyament entre els membres del grup	2.1. Mostra de suport i solidaritat amb els i les companyes.			
	2.2. Empatia			
4.....				
5.....				

FITXA D'ACTIVITAT

TÍTOL DE L'ACTIVITAT: Dones i teletreball. Un pas cap a la conciliació o cap a l'explotació?

Etaqa: Cicle Formatiu de Grau Superior Durada: 1 hora

Objectius d'aprenentatge:

- Aprendre de manera col·lectiva dels altres i amb els altres.
- Defensar una posició mantenint el respecte a la pluralitat i als altres.
- Afavorir la capacitat de crítica i autocrítica.

Descripció de l'activitat i desenvolupament:

L'arribada de la COVID-19 ha accelerat l'aplicació del teletreball sense haver fet abans una reflexió sobre la manera i metodologia, en cap nivell; ni social, ni d'organitzacions ni empresarial.

No és segur si aquesta modalitat laboral ha vingut per quedar-se, tot apunta que sí.

Per això us proposem fer una activitat de debat i reflexió sobre el **model de teletreball**:

És un palanca de canvi organitzacional i que ha servit per vèncer barreres o per contra si la regulació i la implementació del teletreball es fa amb ceguera de gènere pot acabar perpetuant i, fins i tot, augmentant, les desigualtats d'oportunitats entre dones i homes en el mercat laboral?

Utilitzarem la dinàmica del RING que consisteix en trobar arguments a favor i en contra del teletreball.

Com trobar arguments? Fem un ring. Cada grup ha d'aportar el nombre d'arguments a favor i en contra igual al seu nombre de membres. Si el grup és de 6 persones, hauran d'haver 6 arguments a favor i 6 arguments en contra. La dinàmica funciona així: deixem als grups preparar-se i mentrestant, fem una graella a la pissarra amb el nom dels equips a la fila de dalt i dues entrades a l'altre eix: a favor i en contra.

Passat un temps, cridem al ring a un membre de cada equip que ens ha de dir un argument a favor. Si es repeteix l'argument, queda eliminat. Si l'argument és sòlid, suma un punt a la graella. Un cop tots els participants ho han fet, cridem a uns altres al ring i fem el mateix, i així successivament. Un cop tenim un bon argumentari, ja podem passar a la fase de debat i posterior reflexió.

Agrupament:

Dividim el grup gran en petit grups

Recursos materials i espacials:

Aula, pissarra.

Criteris d'avaluació:				
PAUTA D'AVALUACIÓ				
Objectius	Ítems d'avaluació	Escala de valoració		
		Molt	Poc	Gens
1. Aprendre de manera col·lectiva dels altres i amb els altres.	1.1 Comunicació i interacció entre els membres del grup com a element bàsic per a la construcció de coneixements			
2. Defensar una posició mantenint el respecte a la pluralitat i als altres	2.1. Aportació d'arguments, punts de vista,... respectant la diversitat d'opinions.			
3. Afavorir la capacitat de crítica i autocrítica.	3.1. Argumentació i defensa del discurs.			
	3.2. Respects a d'altres arguments i postures.			
	3.3. Acceptació de la crítica.			
4.....				
5.....				

FITXA D'ACTIVITAT

TÍTOL DE L'ACTIVITAT: El llenguatge és pertot arreu

Nivell: Secundària **Durada:** 1 hora 30 minuts

Breu descripció de l'activitat:

Activitat per identificar usos sexistes del llenguatge en el nostre entorn.

Objectius d'aprenentatge:

- Identificar els usos sexistes del llenguatge escrit.
- Adquirir eines per expressar-se a partir d'un llenguatge no sexista.

Descripció de l'activitat i desenvolupament:

Explicació de l'activitat:

• PAS 1 (5 min.) Demanem que facin grups de 6 persones. Expliquem que durant uns minuts cada grup es dedicarà a buscar missatges o frases en què es faci un ús sexista o androcèntric del llenguatge, i a fer-ne propostes alternatives.

• PAS 2 (25 min.) Repartim una cartolina, pega i tisores a cada grup. Durant 20 minuts la meitat dels grups podran passejar pel centre educatiu buscant exemples de sexisme lingüístic (cartells, anuncis, comunicats, etc.). L'altra meitat del grup buscarà el mateix en revistes i diaris. Tot el que trobin ho poden retallar i enganxar a la cartolina; en cas que no es pugui retallar, es poden fer fotos o bé copiar la frase i la font (per exemple: "tots els professors" escrit en un cartell a l'entrada de l'escola).

- PAS 3 (10 min.) Proposem que els grups acabin de fer el collage i divideixin la cartolina en dues parts. A la segona part hi han d'escriure altres maneres de dir el mateix sense fer un ús del llenguatge no sexista. Si tenen temps poden decorar la cartolina.
- PAS 4 (10 min.) Cada grup mostra la seva cartolina, llegeix les frases i explica què ha trobat. Finalment, els grups llegeixen les alternatives que han pensat i les comentem. Podem fer les preguntes següents per incentivar la participació de les i dels participants. — En quins llocs apareix el llenguatge sexista? És molt present en el nostre entorn? — De quina manera ens condiciona? — Se'ns acudeixen altres exemples de la nostra vida quotidiana?

Agrupament:

Grups de 6 persones

Atenció a la diversitat:**Recursos materials i espacials:**

Tisores, pega, cartolines DIN A3 de colors (una per grup de 5 persones), revistes i diaris.

Aspectes a tenir en compte:

- Aquesta activitat s'ha de dur a terme quan a l'aula s'hagi treballat de manera suficient el llenguatge no sexista i l'alumnat sigui capaç d'identificar-lo. Es tracta no només de trobar masculins genèrics, sinó tota la resta de manifestacions.

<https://llengua.gencat.cat/web/.content/documents/publicacions/altres/arxiu/guiausosnosexistes.pdf>
<https://igualtat.upc.edu/ca/recursos/llenguatge-comunicacio-no-sexista>

- Podem penjar els cartells a la classe o pel centre.

Observacions o variants:

